

Agro Nawigator 1/2024

Analizy Sektorowe

24 kwietnia 2024

Mniej inwestycji w rolnictwie

SUROWCE ROLNE:

- **Zboża:** Wzrost zbiorów zbóż w sez. 2024/25 będzie wolniejszy niż w sez. 2023/24. Utrzymuje się wysokie tempo polskiego eksportu zbóż, choć wpływy ze sprzedaży zagranicznej, z uwagi na spadki cen, maleją.
- **Mleko:** Utrzymuje się ujemna roczna dynamika cen skupu mleka pod wpływem obniżek cen większości produktów mleczarskich. Ceny masła są jednak najwyższe od paź'22. Szansa na podwyżki cen mleka na koniec 2024.
- **Drób:** Produkcja drobiu w Polsce wciąż rośnie, ale mniej dynamicznie. Na koniec 2023 odnotowano wyraźne spadki ubojów indyków. Niskie ceny pasz wpływają korzystnie na marże w produkcji żywca.
- **Wieprzowina:** Wzrost pogłowia świń w Polsce może utrzymać się w najbliższych miesiącach. Podaż mięsa wieprzowego w UE wciąż nie jest wysoka mimo sygnałów odbicia na początku 2024.
- **Owoce:** Mniejsze zapasy jabłek w Europie. Zmalał import mrożonych malin z Ukrainy do Polski, niemniej ukraińskie wysyłki na teren UE zwiększyły się. Rośnie natomiast przywóz mrożonych truskawek z Egiptu.
- **Warzywa:** Wyższy import z Chin ogranicza przestrzeń do wzrostu polskiego eksportu mrożonych warzyw do UE. Deflacja w cenach detalicznych warzyw wywołana większą podażą warzyw w Hiszpanii i Maroku.

Rynek maszyn rolniczych:

- Znaczący spadek sprzedaży maszyn rolniczych w Polsce. Nie najlepsze nastroje w rolnictwie nie sprzyjają inwestycjom. Według CEMA europejska branża produkcji maszyn dla rolnictwa znajduje się w recesji.

Departament Analiz Ekonomicznych

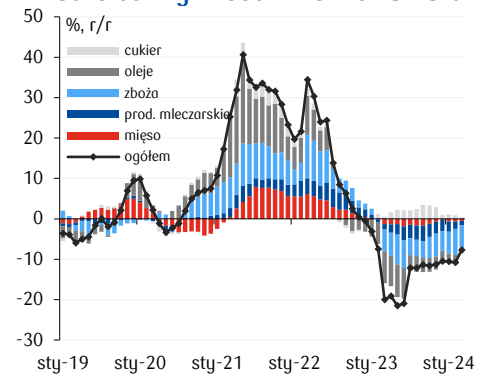
<https://centrumanaliz.pkobp.pl>

@PKO_Research

Zespół Analiz Sektorowych
analizy.sektorowe@pkobp.pl

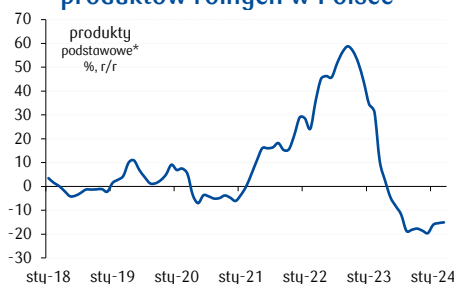
Mariusz Dziwulski
tel. 785 065 543

Indeks cen żywności FAO – struktura

Źródło: FAO, PKO Bank Polski

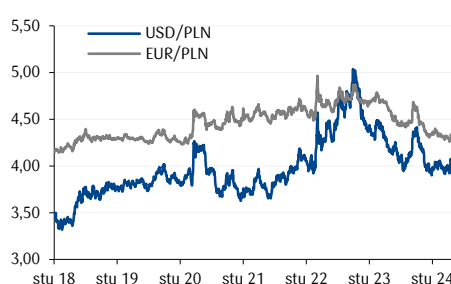
Zmiany cen skupu podstawowych produktów rolnych w Polsce

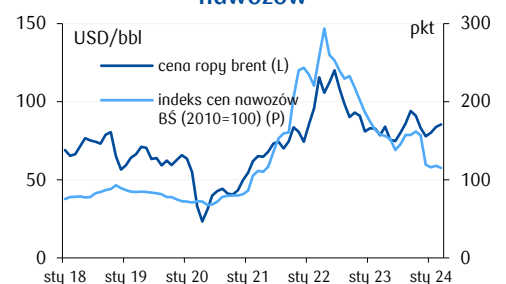
*pszenica, żyto, żywiec wołowy, żywiec wieprzowy, drób, mleko krowie

Źródło: GUS, NBP, Bank Światowy, PKO Bank Polski

Kursy walut

Cena ropy vs światowy indeks cen nawozów

Zboża

PROJEKCJE ZBIORÓW ZBÓŻ W SEZ. 2024/25

- Według kwietniowych projekcji IGC światowa produkcja zbóż w sez. 2025/26 zwiększy się o 0,9% po wzroście o 1,5% r/r w sez. 2023/24. Przy materializacji takiego scenariusza, sez. 2024/25 przyniosłby tylko nieznaczną odbudowę światowych zapasów zbóż, choć u głównych światowych eksporterów mogą one wzrosnąć o 2,9%. Wstępne projekcje będą prawdopodobnie ulegać korektom pod wpływem zmieniających się uwarunkowań pogodowych.
- Założenia wyższych zbiorów oparte są na oczekiwaniach lepszej produkcji w Kanadzie czy też odbiciu produkcji pszenicy w Australii (choć występuje ryzyko suszy), po nieudanym sez. 2023/24. Spadków oczekuje się na Ukrainie, co ma wynikać zarówno ze spadku powierzchni upraw, jak i mniejszych plonów w stosunku do wysokich w sez. 2023/24.
- Produkcja zbóż w UE-27 może wzrosnąć (+2,9%), jednak przy spadku zbiorów pszenicy z uwagi na niekorzystane warunki pogodowe (nadmierne opady m.in. we Francji i w Niemczech). Również prognozy KE wskazują na wzrost unijnych zbiorów - o 3,4% r/r w sez. 2024/25, przy spadku produkcji pszenicy o 4% r/r i wobec blisko 11-proc. wzrostu zbiorów kukurydzy.

WYSOKA NADWYŻKA W POLSKIM HANDLU ZBOŻAMI

- Według danych GUS polski eksport zbóż w pierwszych 8 mies. sez. 2023/24 (lip-lut) wyniósł 8,59 mln t i był o 24% wyższy niż przed rokiem. Mimo to wpływy ze sprzedaży zagranicznej zbóż, z uwagi na niższe ceny, zmniejszyły się o blisko 15,3% r/r do 2 mld EUR. W tym samym okresie polski import zbóż zmalał o 73% (-2,18 mln t) do 0,79 mln t, głównie w wyniku wstrzymania zakupów z Ukrainy. Tym samym dodatnie saldo w handlu ziarnami zbóż wynosiło 7,8 mln t i było blisko 2-krotnie wyższe niż w analogicznym okresie przed rokiem. Dla przykładu w całym sez. 2022/23 (12 mies.) wyniosło ono 8,21 mln t. Nawet w przypadku ostrożnych przewidywań co do wywozu w kolejnych miesiącach można liczyć, że w sez. 2023/24 nadwyżka w handlu będzie wyraźnie wyższa od rekordowej z sez. 2022/23 i przyczyni się do spadku zapasów w kraju na koniec sezonu.

CENY ZBÓŻ KONTYNUUJĄ SPADKI

- Ceny zbóż od początku roku pozostawały w wyraźnej tendencji spadkowej. Przyczyniała się do tego m.in. wciąż wysoka konkurencja na rynkach trzecich, m.in. z Rosji. Według MRiRW przeciętna cena skupu pszenicy konsumpcyjnej w drugim tyg. kwi'24 była niższa o 13% w porównaniu do pierwszego tyg. sty'24 (podobnie jak w przypadku kukurydzy) i niższa o 33% w ujęciu rocznym.

PERSPEKTYWY 2024

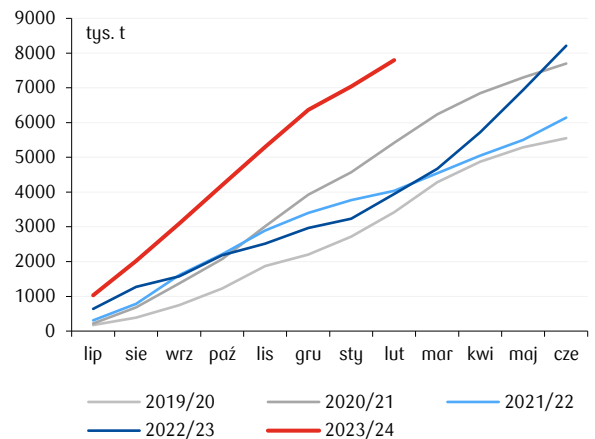

Prognozujemy, że przeciętna krajowa cena skupu pszenicy w 2024 zmniejszy się o 20-30% r/r, przy czym ujemna roczna dynamika w 2h24 wyniesie 12-28%. Jest to głębszy spadek niż zakładaliśmy wstępnie na koniec 2023 (12-26% r/r w całym 2023). Tylko nieznaczna poprawa światowych bilansów zbóż pozwala zakładać stopniowe wyhamowywanie spadków cen do końca 2024. Niemniej, istotnym elementem niepewności są ryzyka pogodowe. Zmiany cen uzależnione będą również od czynników geopolitycznych. Możliwa odbudowa popytu na surowce będzie prawdopodobnie oddziaływała w kierunku wzrostów cen.

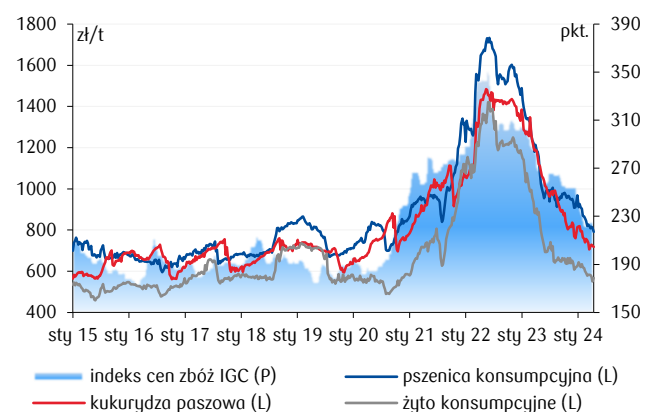
Pszenica i kukurydza - światowa produkcja i zapasy końcowe (mln t) - prognozy IGC (kwi'24)

	2022/23	2023/24	2024/25	%, pp; r/r
Pszenica				
Produkcja	803	789	798	1,1
Zapasy końcowe	281	264	259	-1,9
Zapasy końcowe/zużycie (%)	35,3	32,7	32,3	-0,5
Kukurydza				
Produkcja	1163	1223	1226	0,2
Zapasy końcowe	278	289	291	0,8
Zapasy końcowe/zużycie (%)	23,5	23,9	23,8	0,0

Saldo polskiego handlu zbożami - skumulowane od lipca

Ceny zakupu zbóż w Polsce

Źródło: MRiRW, GUS, USDA, KE, IGC, PKO Bank Polski

Mleko

KONTYNUACJA SPADKÓW PRODUKCJI MLEKA W UE

- Od połowy 2023 utrzymuje się ujemna roczna dynamika produkcji mleka w UE, odbijając się na światowej podaży. Według KE, unijne dostawy w 2h23 łącznie były niższe o 0,8% r/r, a początek 2024 (sty) przyniósł kolejną obniżkę o 0,9% r/r, z uwagi na mniejsze dostawy w Niemczech, Irlandii i Holandii. W kontrze wciąż odnotowywano wzrosty produkcji w Polsce.

WCIAŻ NISKI POPYT ZAGRANICZNY

- Jednoczesne wyraźne spadki cen mleka i spowolnienie produkcji tego surowca, sugerują, że większy wpływ na kształtowanie się sytuacji cenowej na rynku mleka w 4q23 i 1q24 miały czynniki popytowe. Z jednej strony notowano wciąż spadki krajowej sprzedaży detalicznej. Z drugiej wyraźnie słabszy był popyt na rynkach zagranicznych, na który negatywnie oddziaływały m.in. zmiany na rynkach walutowych (aprecjacja PLN do USD). Według danych GUS w 2h23 wartość polskiego eksportu produktów mleczarskich zmalała o 17,8% r/r, a w całym 2023 o 11,5% r/r. W sty-lut'24 ujemna dynamika sprzedaży utrzymała się. Istotnie spowolniła sprzedaż do Chin (-24,5% r/r w 2023), gdzie mamy do czynienia z wyraźnym wzrostem produkcji wewnętrznej. Pierwsze 2 mies. 2024 przyniosły pogłębienie spadku do -41% r/r. Oprócz spadku konkurencyjności cenowej produktów z UE barierą dla eksportu mogą być wyzwania związane z żeglugą przez Morze Czerwone.

LEPSZY 4Q23 DLA BRANŻY PRZETWÓRCZEJ

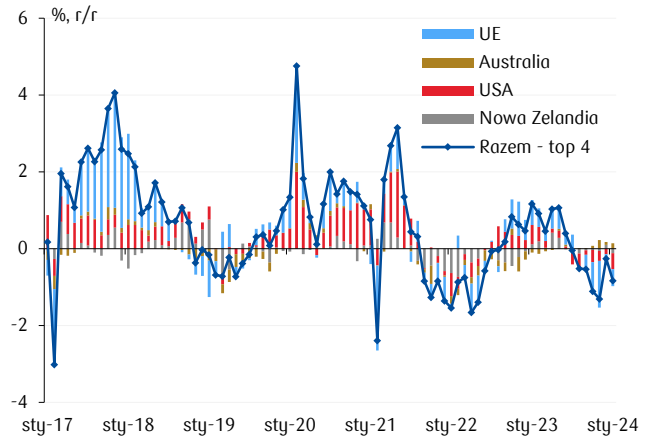
- Dane PONT wykazały, że w 2023 branża mleczarska osiągnęła najgorszy wynik finansowy od 2015. Zyski w przetwórstwie mleka zmalały o 70,6% r/r przy spadku przychodów o 9,3% r/r. Decydująca o spadku była 1h23. Producenci zmagali się z niskimi cenami przetworów, na co wpływał przede wszystkim zmniejszony popyt, a jednocześnie skala spadków cen skupu nie była tak głęboka. Bardzo dobre wyniki z 2022 pozwalały jednak na utrzymanie dobrego poziomu płynności przedsiębiorstw. Końcówka 2023 była już zdecydowanie lepsza dla branży – 4q23 pozwolił na wypracowanie 2/3 zysków w całym 2023.
- Przeciętna cena skupu mleka w mar'24 wyniosła 2,05 zł/l i była niższa o 7,9% r/r. Spadek jest pochodną obniżek cen art. mleczarskich. Przy, na ogół, niskim popycie, uwagę zwracają jednak wyraźne wzrosty cen masła w ostatnich miesiącach, co zdaniem FAO, wynika m.in. z niskich zapasów tego produktu na rynku UE. W mar'24 indeks światowych cen masła FAO ukształtował się na najwyższym poziomie od paź'22, wyższym o 24% r/r, przy spadku wartości indeksu produktów mleczarskich ogółem o 8,2% r/r, mimo wyraźnie tańszych r/r tłuszczów roślinnych.

PERSPEKTYWY 2024

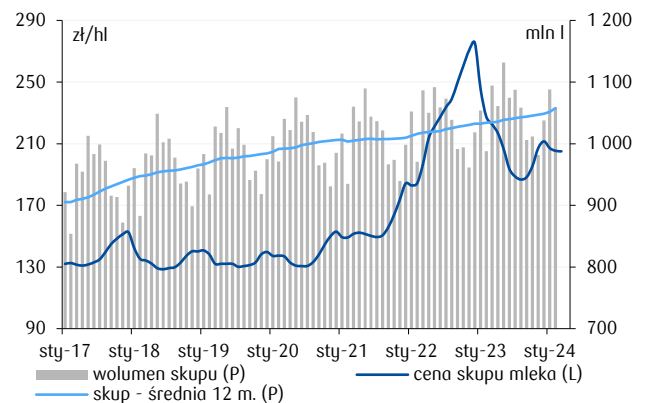

Oczekujemy, że przeciętna cena skupu mleka w 2024 zmaleje o 2-11% wobec wysokiego poziomu w 2023. Najbardziej prawdopodobnym scenariuszem jest utrzymanie się ujemnej dynamiki cen do końca 2024, choć widzimy niezerowe szanse na niewielkie podwyżki w 4q24. Utrzymanie się niskiej dynamiki produkcji u głównych światowych eksporterów oraz oczekiwane odbicie konsumpcji krajowej mogą oddziaływać w kierunku wzrostów cen produktów mleczarskich i tym samym cen oferowanych za surowiec.

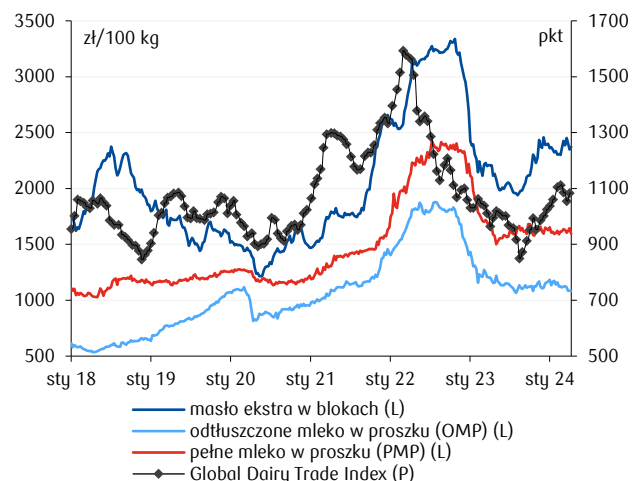
Zmiany produkcji mleka – główni eksporterzy

Cena i wolumen skupu mleka w Polsce

Ceny produktów w mleczarskich w Polsce

Źródło: MRiRW, GUS, USDA, KE, IGC, PKO Bank Polski

Drób

MNIEJ DYNAMICZNE WZROSTY PRODUKCJI W POLSCE

- 2023 był kolejnym rokiem ze wzrostem produkcji drobiarskiej w Polsce. Według Eurostatu krajowe uboje drobiu ogółem (w masie tuszki) wyniosły 2,75 mln t i były większe o 0,6% r/r. Tempo wzrostu było wyraźnie gorsze niż w poprzednich latach. Wyłączając spadek w 2021, spowodowany grypą ptaków, był to najwolniejszy wzrost od co najmniej 2004, ale również najwolniejszy wśród czołowych unijnych producentów drobiu. Warto jednak zaznaczyć, że w wielu przypadkach silne wzrosty wynikały z odbudowywania się produkcji po stratach związanych z HPAI w 2022 (np. we Włoszech, +10%). Dynamikę krajowej produkcji tłumili spadek ubojów indyków - aż o 10,2% r/r w 2023 przy wzroście ubojów kurcząt o 2,4% r/r. Przy utrzymujących się relatywnie wysokich relacjach cen drobiu do cen pasz świadczyć to może o występujących, pozarynkowych barierach wzrostu produkcji. W samym tylko 4q23 krajowe uboje drobiu ogółem zmalały o 2,7% r/r, z czego aż 24-proc spadek zanotowano w przypadku ubojów indyków.

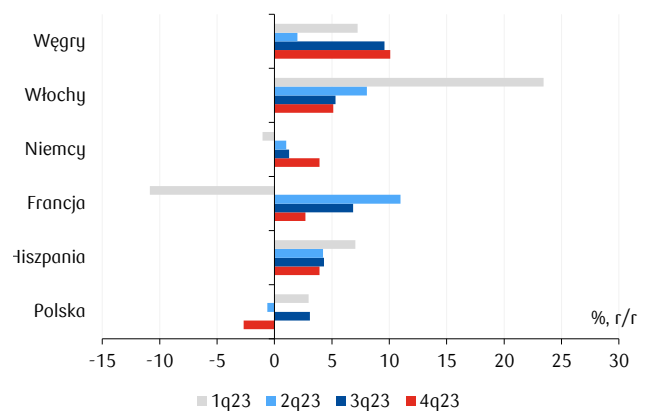
WIEKSZA SPRZEDAŻ DO UE

- Z danych GUS wynika, że polski eksport drobiu w 2023 ukształtował się na poziomie 1,646 mln t i był wyższy o 3,4% r/r. Jednocześnie wartość sprzedaży zagranicznej, z uwagi na spadki cen, zmalała o 4,7% r/r. Zwiększono przede wszystkim sprzedaż na rynek UE (+4,9% r/r). Eksport na rynki trzecie wzrósł jedynie o 0,3%, głównie za sprawą mniejszego wolumenu wysyłek na Ukrainę i do Arabii Saudyjskiej. Uwagę zwraca jednak silny, bo 78-proc., wzrost sprzedaży drobiu do Wietnamu (drugi, po Holandii, w masie towaru). Grypa ptaków wciąż jest barierą dla rozwoju eksportu na rynki pozaunijne. Niemniej, coraz częściej w kontekście ryzyka dla sprzedaży zagranicznej poruszany jest w kraju temat salmonelli.

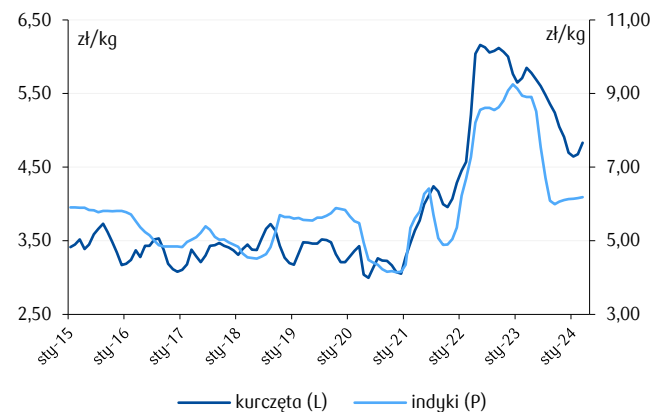
SPADKI CEN MNIEJSZE OD SPADKÓW CEN PASZ

- Przeciętna cena skupu kurcząt brojlerów w mar'24, według MRiRW, ukształtowała się na poziomie 4,83 zł/kg i była niższa o 17% r/r. Był to jednak wciąż poziom wyższy (o 6%) w stosunku do lut'22, czyli okresu bezpośrednio przed wybuchem wojny w Ukrainie. Ceny indyków w mar'24 zmniejszyły się o 31% r/r.
- Ceny pasz dla kurcząt w 1q24 spadały silniej niż ceny skupu drobiu, wskazując na relatywnie wysoką opłacalność chowu (por. wykres). Według MRiRW ceny mieszanek pełnoporcjowych dla kurcząt w lutym'24 były niższe o 28% r/r i o 10% niższe niż przed dwoma laty.

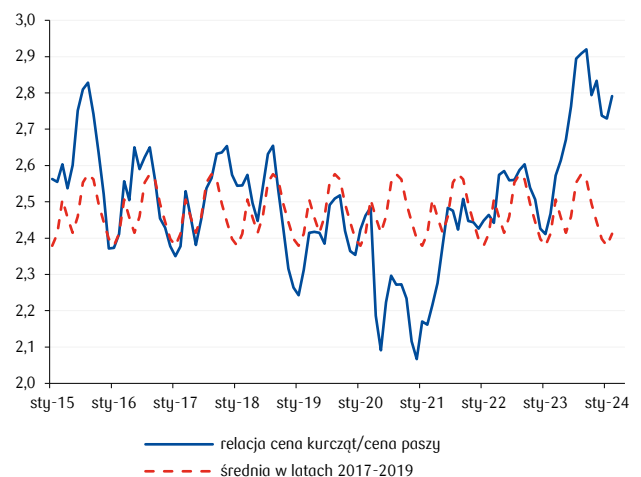
Zmiany produkcji drobiu (masa ubojów) w krajach UE - top 6 producentów

Ceny skupu kurcząt i indyków

Opłacalność chowu kurcząt

Źródło: GUS, MRiRW, Eurostat, PKO Bank Polski

PERSPEKTYWY 2024

Prognozujemy, że przeciętna cena skupu drobiu (GUS) w 2024 zmaleje o 4-9% w stosunku do 2023, przy czym silniejsze spadki r/r będziemy obserwować w 1h24. Taniejące pasze znajdą odzwierciedlenie w niższej wycenie żywca, choć dotychczas wysokie relacje cen skupu drobiu do cen pasz nie pobudziły istotnie krajowej produkcji. Czynnikiem sprzyjającym rynkowi może być wzrost siły nabywczej konsumentów, ale przełożenie wyższych realnie dochodów rozporządzalnych na krajową konsumpcję będzie prawdopodobnie mniejsze niż w przypadku mięsa czerwonego.

Wieprzowina

WZROST PRODUKCJI W POLSCE

- Na początku gru'23 unijne pogłowie świń było mniejsze o 0,6% r/r (za Eurostat). Polska była jednym z nielicznych, krajów o dużym znaczeniu produkcyjnym (obok Hiszpanii i Włoch), w którym odnotowano zwiększenie liczebności trzody chlewnej – o 1,5% r/r. Był to pierwszy wzrost w ujęciu rocznym od gru'20. W Polsce wciąż silnie ubywa gospodarstw zajmujących się chowem trzody chlewnej, szczególnie o mniejszej skali. Z danych ARiMR wynika, że liczba aktywnych stad świń w skali chowu do 500 szt. na koniec 2023 była niższa o ok. 29% r/r, przy czym liczba stad powyżej 500 szt. wzrosła o 7% r/r. Utrzymywanie się na wyższym niż przed rokiem poziomie relacji cen skupu żywca wieprzowego do cen pasz sugeruje, że (por. wykres) wzrosty krajowego pogłowia świń w relacji rocznej będziemy obserwować prawdopodobnie do końca 2024.
- Unijna produkcja wieprzowiny w 2023, mierzona masą ubojów, zmalała o 6,7% r/r, z czego roczna dynamika spadku w 4q23 wyniosła 3,4%. Największy, bo blisko 20-proc. spadek ubojów w 2023 odnotowano w Dani (-14,6% r/r w 4q23) - produkcja na poziomie 1,288 mln t była najniższa od 1991. Z kolei w Niemczech uboje zmalały o 6,8% r/r do 4,18 mln t do poziomu najniższego od 2002. Szczątkowe dane Eurostatu dot. sty i lut'24 wskazują jednak na stopniowe odbijanie się produkcji wieprzowiny w UE-27. Według prognoz USDA z kwi'24, w 2024 zwiększy się o ona 1,7%, choć będzie o 5,1% niższa niż w 2022.

WCIAŻ NISKI POPYT W CHINACH

- Mniejsza podaż wewnętrzna odbijała się ujemnie na unijnym handlu wieprzowiną. Z danych Eurostatu wynika, że eksport mięsa wieprzowego z UE-27 w 2023 zmalał o 28% r/r do 2,1 mln t, przy wyraźnie mniejszym popycie na rynkach azjatyckich. W największym stopniu, bo o 38% r/r, zmniejszyły się wysyłki do Chin. Ujemna dynamika eksportu do Państwa środka utrzymała się także na przełomie roku. Co więcej, nie należy się spodziewać istotnej zmiany sytuacji w 2024. Kwietniowe prognozy USDA wskazują nawet na niewielki (-1,2%) spadek chińskiego importu wieprzowiny w stosunku do 2023 (najniższy poziom od 2018), pomimo oczekiwanego obniżenia się produkcji w tym kraju.

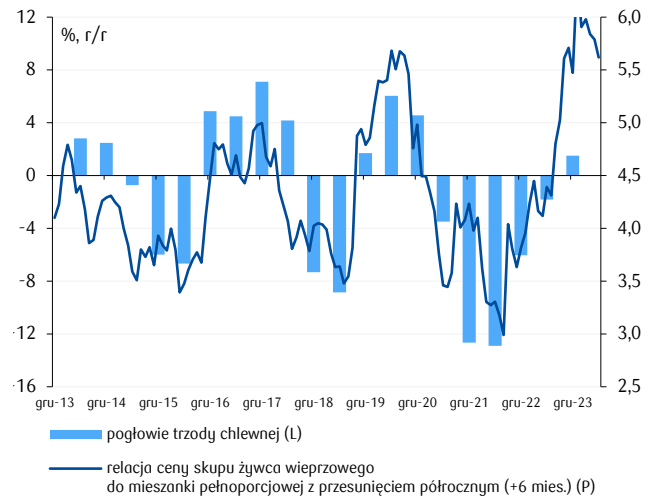
CENY ŻYWCA WYSOKIE MIMO SPADKÓW

- W 1q24 średnia cena skupu żywca wieprzowego, wg MRiRW, wyniosła 7,08 zł/kg i była niższa o 11% w stosunku do wysokiego poziomu w 2023. Wciąż jednak był to poziom zdecydowanie, bo o 41%, wyższy niż przed dwoma laty. Na krajowe spadki wpływa odbudowująca się podaż, spadek presji kosztów, niższy popyt czy też zmiany na rynkach walutowych.

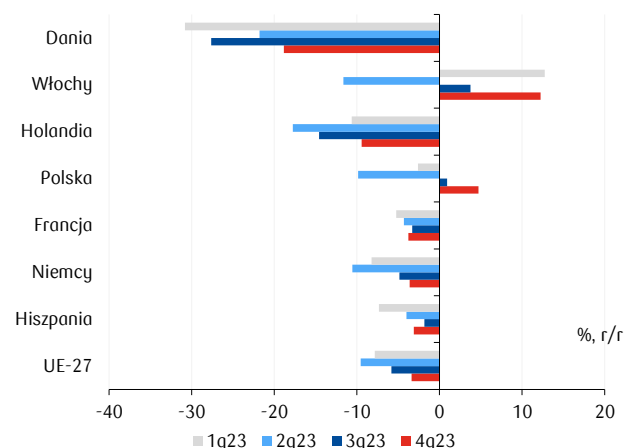
PERSPEKTYWY 2024

- Prognozujemy, że przeciętna cena skupu żywca wieprzowego w 2024 zmaleje o 9-14% r/r, po wzroście o 45% r/r w 2023. W 2h24 skala spadków może wynieść 4-12% r/r. Do obniżek przyczynią się: prawdopodobny wzrost podaży unijnej (prognozy KE i USDA) i wciąż słaby popyt na wieprzowinę z UE na rynkach trzecich. W kierunku spadków oddziaływać będzie presja malejących kosztów tuczu (pasze), i w przypadku polskich producentów umocnienie PLN. Krajowy popyt na mięso czerwone może wzrosnąć wraz ze wzrostem siły nabywczej konsumentów.

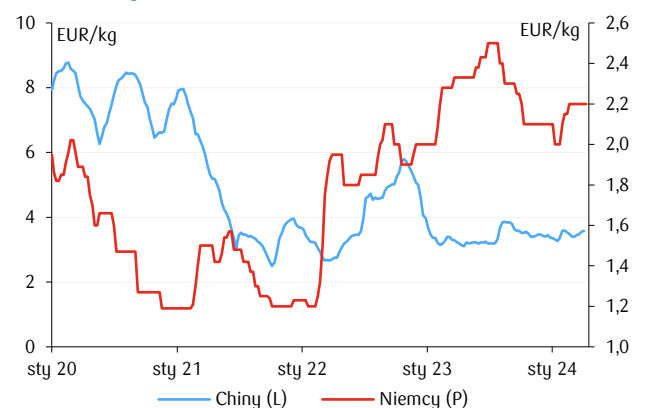
Pogłowie trzody chlewnej w Polsce a opłacalność chowu świń

Zmiany w ubojach świń w UE-27

Ceny tuczników w Niemczech i Chinach

Źródło: GUS, MRiRW, Eurostat, PKO Bank Polski

Owoce

MNIEJSZE ZAPASY JABŁEK W EUROPIE

- Z danych WAPA wynika, że zapasy jabłek, w monitorowanych krajach Europy, na początku mar'24 były niższe o 2,2% r/r. W największym stopniu na ww. spadek wpłynęły zmniejszone stany magazynowe w Polsce o 7,7%, przy blisko 10-proc. wzroście we Włoszech. O ok. 25% r/r zmniejszyły się zapasy w Niemczech – był to drugi, po Polsce, spadek w ujęciu wolumenu.

SPADŁ EKSPORT JABŁEK I MROŻONYCH OWOCÓW

- Według GUS, polski eksport jabłek w pierwszych 6 mies. sez. 2023/24 (wrz'23-lut'24) zmalał o 5,4% r/r warunkowany mniejszą podażą w kraju. Umocniła się sprzedaż na rynki unijne, gdzie zapotrzebowanie, z uwagi na niskie zbiory w bieżącym sezonie, jest wysokie. Najbardziej zauważalny jest wzrost eksportu do Niemiec. Egipt pozostawał drugim rynkiem zbytu dla jabłek z Polski, choć z uwagi na wyższe ceny, sprzedaż do tego kraju zmalała aż o 45% r/r. Mimo silnej, na początku sez. 2023/24, dynamiki wzrostu eksportu jabłek do Indii, na przełomie roku sprzedaż do tego kraju wyhamowała, co wiązać można z problemami w wysyłkach towarów przez Morze Czerwone.
- W okresie lip'23-lut'24 polski import malin mrożonych z Ukrainy zmalał o 17,5 % r/r do 17,7 tys. po blisko 40-proc. wzroście w analogicznym okresie przed rokiem. Wciąż jednak przewyższał on wolumen importu w analogicznym okresie przed wojną (sez. 2021/22). Mimo spadku przywozu do Polski, unijny import mrożonych malin z Ukrainy zwiększył się w tym okresie o blisko 12 % r/r.
- W okresie lip'23-lut'24 wyraźnie, bo o 25% r/r, zwiększył się unijny import mrożonych truskawek z Egiptu, kształtując się, wg Eurostatu, na rekordowo wysokim, jak na ten okres, poziomie 88 tys. t. Egipt umacnia się w roli największego dostawcy mrożonych truskawek do UE. Jednocześnie polski eksport mrożonych truskawek w analogicznym okresie zmalał o 5,2% r/r, przy blisko 20-proc. spadku wysyłek do Niemiec. Przyczynił się do tego spadek produkcji w Polsce (-10% r/r w sez. 2023/24 wg IERiGŻ). Rosnąca konkurencja międzynarodowa, mniejsza dostępność pracowników do zbiorów i zwiększające się koszty pracy sprawiają, że krajowa produkcja mrożonych truskawek kurczy się.

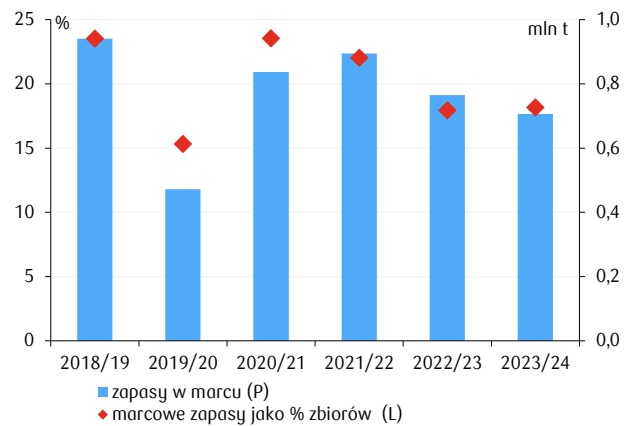
OWOCOWA DEFLACJA

- Według IERiGŻ przeciętna cena skupu jabłek deserowych w mar'24 była ponad 2-krotnie (+104%) wyższa niż przed rokiem. Jednocześnie dane GUS z mar'24 wykazują na deflację w obszarze koszyka owoców, na mogły przełożyć się niższe ceny owoców importowanych. Dotyczy to głównie bananów i niektórych owoców cytrusowych. Do spadków przyczynia się mocny PLN w porównaniu z początkiem 2023.

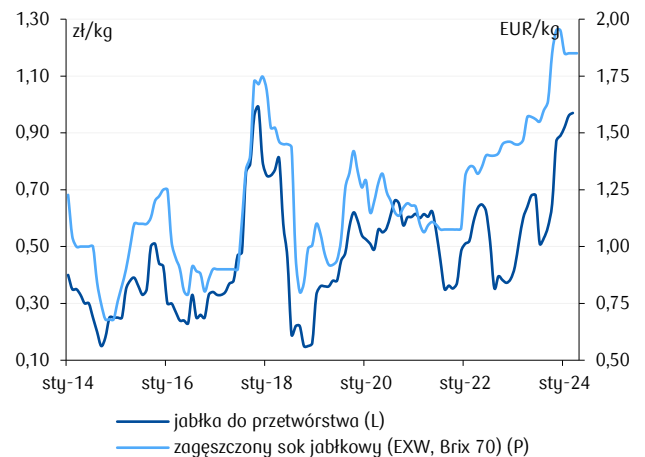
PERSPEKTYWY 2024

 Wysoki popyt na rynku UE wspierał będzie ceny jabłek w Polsce do końca 1h24. Scenariuszem, który jeszcze na koniec 1q24 można było uznać za najbardziej prawdopodobny były spadki cen w ujęciu rocznym w 2h24, po wzrostach wywołanych niższą produkcją w 2h23. Istnieje jednak spore ryzyko strat w tegorocznych zbiorach z uwagi na przymrozki odnotowane w kwi'24 - trudno jednoznacznie ocenić ich skalę i wpływ. Rosnąca konkurencja międzynarodowa wpływać będzie negatywnie na ceny owoców jagodowych i przetworów z tych owoców.

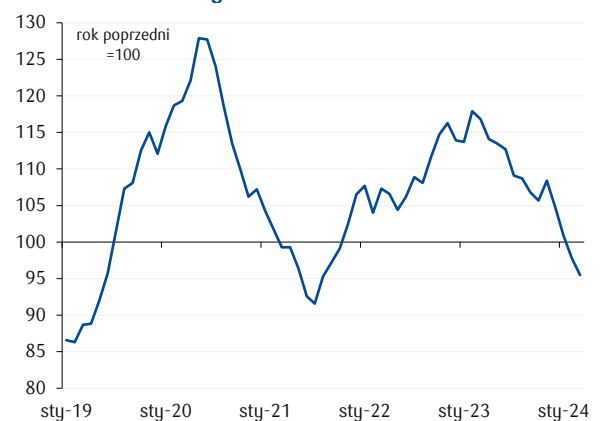
Zapasy jabłek w Polsce

Ceny skupu jabłek do przetwórstwa i ceny soku jabłkowego z Polski

Ceny detaliczne owoców

Źródło: IERiGŻ-PIB, MRiRW, S&P Global, GUS, PKO Bank Polski

Warzywa

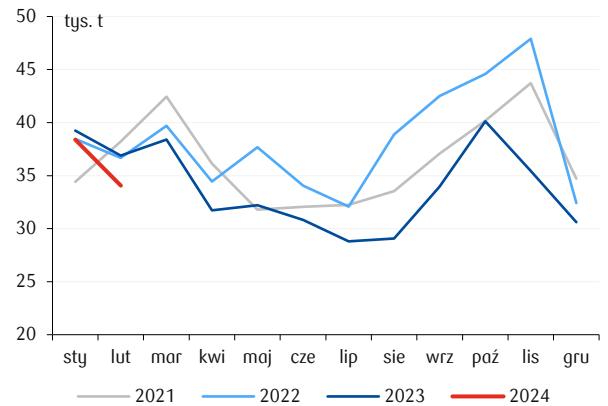
MNIEJSZY POPYT NA MROŻONE WARZYWA

- Według GUS w pierwszych ośmiu mies. sez. 2023/24 (lip-lut) polski eksport mrożonych warzyw zmalał o blisko 14% r/r, przy czym wartość sprzedaży zmniejszyła się w mniejszym zakresie, bo o 3,5% r/r. Spadki wysyłek odnotowano pomimo wzrostu krajowej produkcji, ale krajowe zapasy mrożonych warzyw na koniec sez. 2022/23 były prawdopodobnie mniejsze r/r. Popyt na mrożonki warzywne z Polski zmniejszył się, częściowo na skutek odbicia produkcji w niektórych krajach UE. Warto zaznaczyć, że część krajów, istotnych producentów w UE, wciąż zmagają się z niską podażą. Np. dane hiszpańskiego ASEVEC, wskazały na spadek produkcji mrożonych warzyw w Hiszpanii w 2023 (-1% r/r), z uwagi na suszę, wobec słabej (-8% r/r) produkcji w 2022.
- Czynnikiem osłabiającym popyt na polskie wyroby na rynku wspólnotowym była konkurencja z rynków trzecich. Szczególnie zwiększono import mrożonych warzyw z Chin – w okresie lip'23 do lut'24 był on wyższy aż o 88% r/r. Największy wpływ na spadek polskiego eksportu w minionym roku miały mniejsze wysyłki do Wlk. Brytanii (-44% r/r) po wyraźnym wzroście i rekordowej sprzedaży w sez. 2022/23. Wlk. Brytania również znacząco zwiększyła zakupy mrożonych warzyw na rynku chińskim, co ograniczało przestrzeń dla dostaw z Polski.

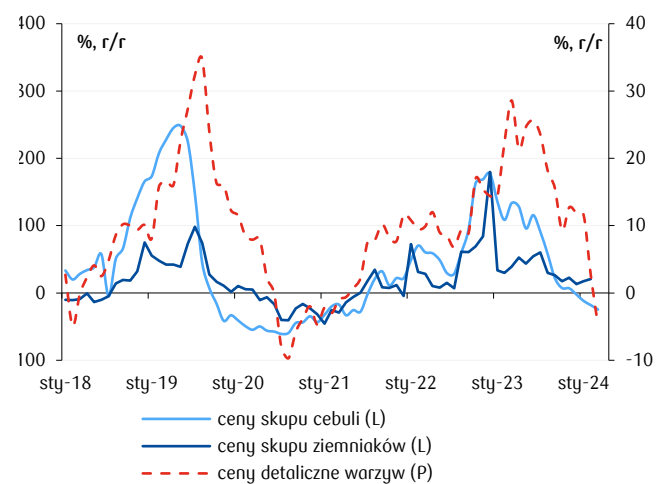
SPADKI CEN WARZYW SPOD OSŁÓN

- Koniec 1q24 przyniósł spadki cen wielu warzyw na rynku krajowym. Dane GUS wskazały na deflację cen detalicznych warzyw w marcu (-4,8% r/r), mimo utrzymujących się wyraźnych wzrostów cen ziemniaków, dominujących w strukturze zakupów. W przypadku niektórych, takich jak papryka czy też pomidory i ogórki, jest to efekt bazy statystycznej. Ubiegłoroczne straty w uprawach w Hiszpanii i Maroku wywindowały ceny do wysokich poziomów. Tegoroczny sezon przyniósł odwrócenie tendencji podażowych. Wysoka podaż tańszych pomidorów z Maroka jest jedną z przyczyn protestów hiszpańskich producentów tych warzyw. Według KE, ceny pomidorów w Hiszpanii w mar'24 były niższe aż o 37% r/r. Z drugiej strony obniżki cen warzyw spod osłon w kraju wynikały z mniejszej presji po stronie kosztów zużycia energii – niższe ceny nośników energii oraz efekt cieplejszej zimy. Z danych IERiGŻ wynika, że ceny krajowych ogórków spod osłon zmalały aż o 42% r/r. Wyraźnie niższe pozostawały ceny cebuli (-25% r/r) – tu czynnikiem jest zmniejszony popyt na rynkach zagranicznych – sezonowe wzrosty cen nie są tak wyraźne jak w sez. 2022/23.

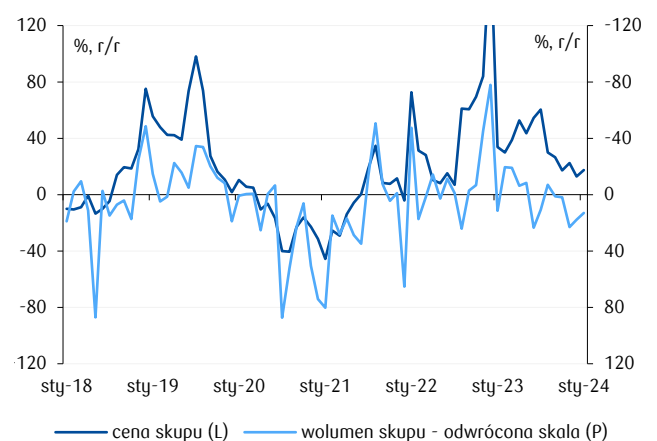
Polski eksport mrożonych warzyw

Ceny skupu warzyw

Ceny i skup ziemniaków

Źródło: IERiGŻ-PIB, GUS, PKO Bank Polski

PERSPEKTYWY 2024

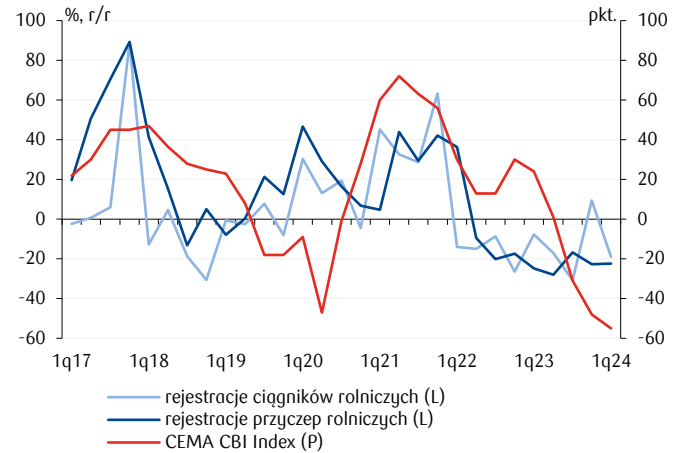
Można oczekiwać, że ujemna dynamika roczna cen większości warzyw, z uwagi na efekty bazy, utrzyma się do końca bieżącego sezonu 2023/24. Wcześniejsza wegetacja może przyspieszyć podaż warzyw w 1h24, co dodatkowo wspiera wspomniany scenariusz niższych cen. Dalsze zmiany (2h24) uwarunkowane będą czynnikami pogodowymi. Możliwe, że wzrośnie popyt na przetwory warzywne, m.in. w HoReCa, pod wpływem poprawy sytuacji dochodowej konsumentów w 2024.

Rynek maszyn rolniczych

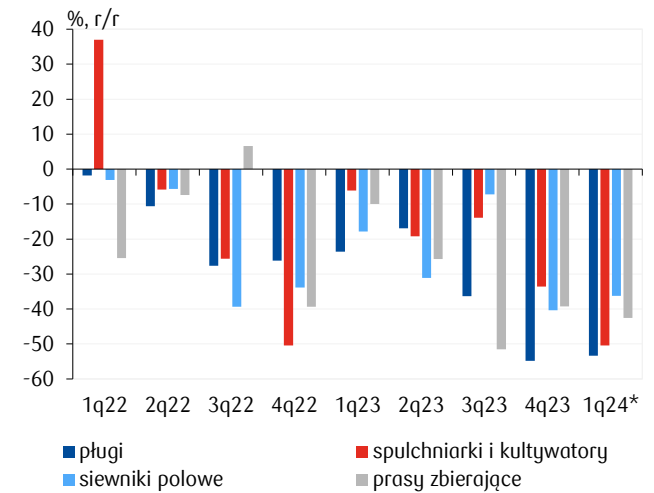
ZNACZACY SPADEK SPRZEDAŻY MASZYN

- Sprzedaż maszyn rolniczych w Polsce znajduje się w tendencji malejącej od 2q22. Z danych PZPM wynika, że w 1q24 liczba rejestracji nowych ciągników zmalała o 19% r/r po 12-proc. spadku jaki odnotowano w całym 2023. Natomiast liczba rejestracji przyczep rolniczych w 1q24 była niższa o 22% wobec spadku o 23% r/r w całym 2023. Spadkom rejestracji towarzyszy zmniejszona sprzedaż pozostałych maszyn dla rolnictwa. Z danych GUS wynika, że produkcja sprzedana maszyn do uprawy gleby w Polsce łącznie w sty i lut'24 w ujęciu ilościowym zmniejszyła się o 33% r/r po 20-proc. spadku łącznie w 2023.
- Spowolnienie obejmuje całą branżę w Europie. Indeks koniunktury na rynku maszyn opracowywany przez CEMA (Europejskie Stowarzyszenie Producentów Maszyn Rolniczych) w kwi'24 zmalał do najniższego poziomu od czasu pierwszego lockdownu w pandemii COVID-19 wynosząc -57 pkt. (zakres -100 do 100) wobec +16 pkt. w kwi'23. Z raportów Stowarzyszenia wynika, że (stan na kwiecień) europejski rynek maszyn znajduje się w fazie recesji, a 66% uczestników rynku w najbliższych 6 miesiącach spodziewało się spadku swoich przychodów, podczas gdy tylko 11% ich wzrostu. Spowolnienie widoczne jest w danych finansowych firm operujących na rynku krajowym. Według danych PONT, przychody producentów maszyn dla rolnictwa w 2023 zmniejszyły się o 12% r/r, z czego spadek w 4q23 sięgnął 31%. Jednocześnie zyski branży zmniejszyły się o 16% r/r w 2023 i o 73% r/r w 4q23.
- Główną przyczyną osłabienia popytu na maszyny rolnicze jest gorsza koniunktura w rolnictwie, spowodowana silnymi spadkami cen produktów rolnych, w warunkach rosnących, choć coraz wolniej, cen detalicznych maszyn (za IERiGŻ). Na utrzymujące się nienajlepsze nastroje w rolnictwie wskazują badania koniunktury gospodarstw rolnych GUS z końca mar'24. Relatywnie wysokie stopy procentowe, mimo odnotowanych obniżek w 2023, wciąż stanowią barierę w dostępie do kapitału inwestycyjnego dla rolników. Z danych NBP wynika, że wartość bankowych kredytów inwestycyjnych dla rolników indywidualnych w lutym'24 zmalała o 11% r/r, przy wzroście wartości kredytów o charakterze bieżącym aż o 82% (efekt w dużej mierze uruchomienia linii kredytów preferencyjnych na utrzymanie płynności finansowej). W ocenie naszych makroekonomistów do końca 2024 możliwa jest tylko niewielka obniżka stóp procentowych, choć nie można również wykluczyć stabilizacji stóp. Dlatego biorąc pod uwagę spore prawdopodobieństwo dalszych, choć już wolniejszych, spadków cen surowców rolnych do końca 2024, scenariusza wyraźnego odbicia sprzedaży maszyn dla rolnictwa w bieżącym roku nie można traktować jako bazowego.

Rejestracje ciągników i przyczep rolniczych vs wskaźnik koniunktury CEMA

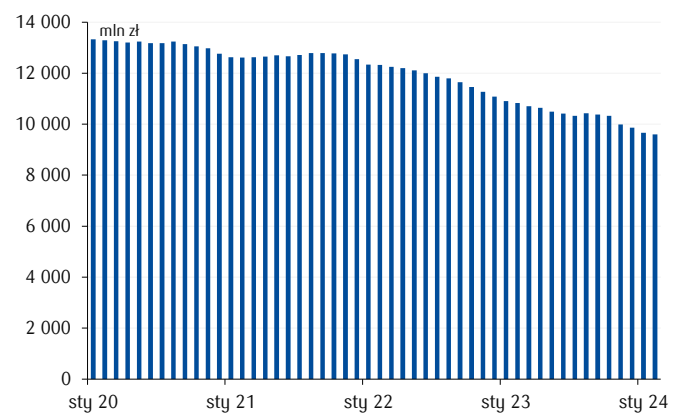

Produkcja sprzedana (szt.) maszyn rolniczych w Polsce

*dane dla sty-lut

Wartość kredytów inwestycyjnych dla rolników indywidualnych

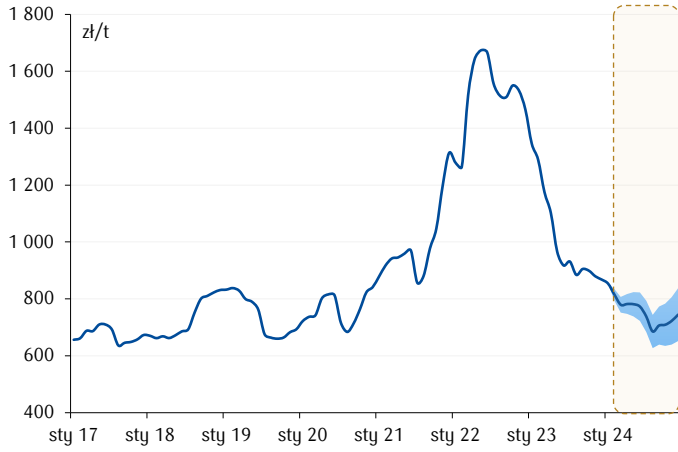

Źródło: PZPM, CEMA, NBP, GUS, PKO Bank Polski

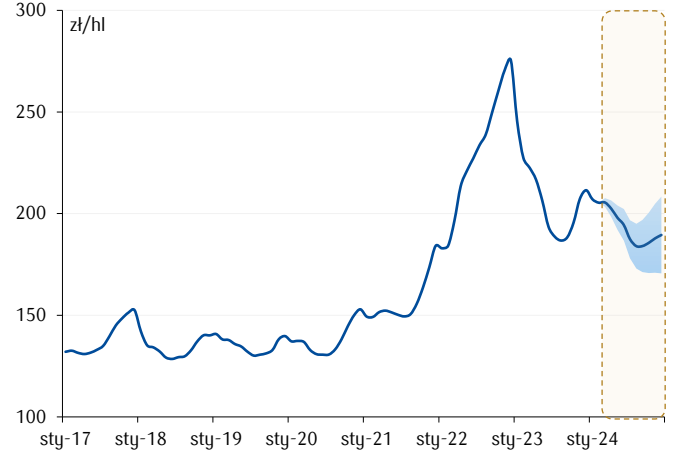
Aneks

PROGNOZY CEN WYBRANYCH PRODUKTÓW ROLNYCH W 2024

Ceny skupu pszenicy

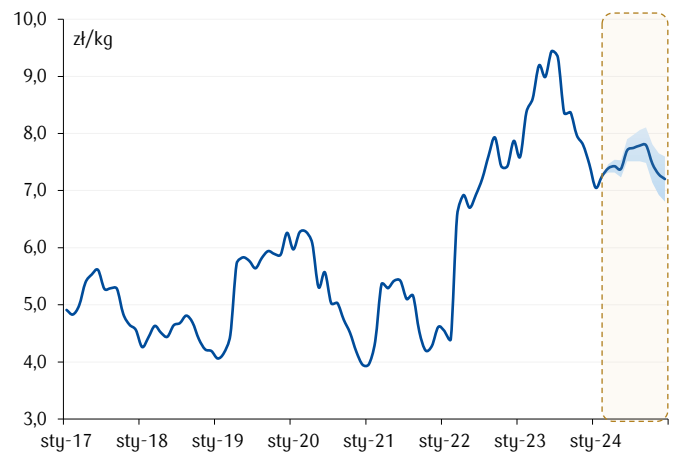
Ceny skupu mleka

Ceny skupu drobiu

Ceny skupu trzody chlewnej

Źródło: GUS, PKO Bank Polski

